

宇宙戦艦 2199

SPACE BATTLESHIP YAMATO 2199

// pintergreg

Mintegy negyven évvel az eredeti sorozat után elkészült Leiji Matsumoto Uchuu Senkan Yamato (~Yamato űrszatahajó) című űroperájának újrafeldolgozása, amely 2012. április 7. és 2013. szeptember 29. között jelent meg. Az eredeti sorozatot 1974. október 6-án kezdték vetíteni, azaz szinte napra pontosan négy évtizede. Jelen írás igyekszik összehasonlítani a két szériát és ha még nem ismernéd, bemutatni az univerzumot...

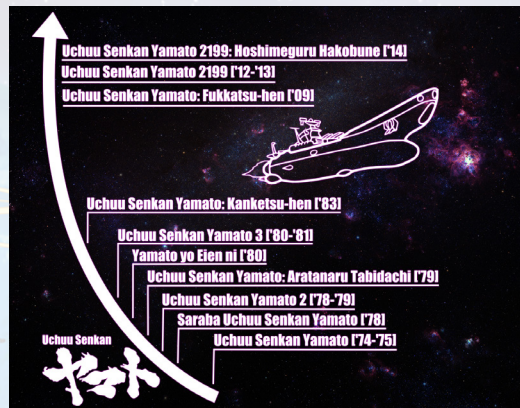
Az ember már évezredek óta meghódította a tengereket, az utolsó meghódítatlan „tenger” az űr maradt. Az űrhajókra is hagyományosan hajóként gondolunk, már a kifejezés is erre utal, de az űrhajós-tengerész analógiát talán Matsumoto hegyezte ki a végletegig a Yamatóval. Az egy dolog, hogy a hajó úgy néz ki, mint az eredeti Yamato és lényegében az is, de a híd, az egyenruhák, a szóhasználat mind-mind rájátszik erre, sokszor az ellenség soraiban is.

Yamato

A Japán Császári Haditengerészet II. világháború alatt szolgált csatahajója, amely 263 méter hosszú, 38,9 méter széles, és 27 csomó (50 km/h) sebességre volt képes, a világ legnagyobb hajóágyúival szerelték föl (460 mm), amely 3×3-as elosztás alkotta a fő fegyverzetet, azonban a légvédelmi ágyúk tekintetében kezdetben elégtelen volt a felszereltsége. 7 darab repülőgépet is hordozott, legénysége pedig meghaladta a 2500 főt, több csendes-óceáni hadműveletben is részt vett, majd 1945. április 7-én Kyusutól délre elsüllyesztették. Ezen esemény évfordulójára időzítették az Uchuu Senkan Yamato 2199 első részének bemutatóját.

A Yamato osztályú hajókból eredetileg ötöt terveztek, végül csak három készült el: a Yamato, a Musashi (elsüllyesztették 1944. október 24-én) és a Shinano, melyet azonban repülőgépet hordozóvá alakítottak (elsüllyesztették 1944. november 28-án).

Kezdetek

A anime eredetileg lényegesen másnak indult, az új irányt Leiji Matsumoto érkezésével vette föl, mely az animetörténelem egy meghatározó darabját eredményezte, azonban a vártnál gyengébb fogadtatást kapott, ami miatt az eredetileg tervezett 39-ről 26 részesre kurcitották. Ez a lépés érezhető is rajta, hiszen az odaút fele a 26 rész jelentősebb részét felöleli, míg az utazás ¾-e a teljes műsoridő bő negyedében zajlik le, de ettől függetlenül történetileg elég jól megoldották a helyzetet. A Leijiverzumra jellemző, hogy a karakterek oda-vissza felbukkannak más animékben is, nos az el nem készült részekben mutatkozott volna be Harlock, Matsumoto

másik klasszikusának főhőse.

Később úgy döntöttek, hogy véglegesen lezárják a történetet és '78 nyarán elérkezett a búcsú ideje, megjelent a Saraba Uchuu Senkan Yamato: Ai no Senshitachi című mozifilm, mely véleményem szerint mindeddig a legütősebb és legjobb a Yamato univerzumban. A vége egyszerűen szívszorító, kegyetlen, de ugyanakkor zseniális. Nos igen, már a címből sejthető, hogy nem terveztek folytatást, csakhogy később másképp alakultak a dolgok.

Elég népszerűek lettek ugyanis más űrhajós témájú alkotások, ideértve például a Japánban csak '78 júniusának végén mozikba kerülő Csillagok háborúját, így mégis a folytatás mellett döntöttek.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez

A film alaptörténetét kibővítették, átdolgozták egy újabb 26 részes tévésorozatra, melynek befejezése immár lehetővé tette a további folytatásokat.

Ez két filmet és egy újabb, 25 részes tévésorozatot jelent, melyekben egyre inkább előtérbe kerültek a legénység mindennapjai is, és több mellékszereplőt is jobban megismerhetünk, majd 1983-ban végleg véget ért a történet. Legalábbis akkor ezt gondolták, újra és újra felmerült a folytatás gondolata, azonban tulajdonjogi pereskedések is akadályozták a munkálatokat.

1994 és 1996 között 3 közel egyórás OVA jelent meg Yamato 2520 címmel, amely bő háromszáz évvel később játszódik és gyakorlatilag semmi köze a korábbiakhoz. 2004 és 2007 között ismét egy néhány részes OVA, immáron ezer évvel az eredeti cselekmények után játszódó történettel. Ezekhez a próbálkozásokhoz Matsumotónak semmi köze nem volt, bár ő maga is tervezett egy új sorozatot.

Végül 2009-ben jött ki a Fukkatsu-hen, mely a tényleges folytatás, és a '83-as zárófilm után közel 20 évvel játszódik, amikor az emberiségnek újra szüksége van a Yamatóra. Ekkor már javában zajlottak egy élelőszereplős Yamato film munkálatai is, mely az eredeti történetet dolgozza föl (erről később). 2012-ben pedig az újrafeldolgozás és egy új történetészlal indult remélhetőleg minél hosszabb útjára.

A megtekintést egyébként ebben a sorrendben javasolom, az egyetlen alternatív szál a '78-as mozifilm (mely az első széria után ötös igazán), a többi megjelenési sorrendben közvetlenül követi egymást. A két OVA sorozattól el is lehet tekinteni, nem oszt nem szoroz, az élelőszereplős film talán az eredeti széria után a legjobb az apró utalások végett, de természetesen önállóan is élvezhető, akárcsak az újrafeldolgozás.

A történetről

Az események folyamába 2199-ben csatlakozunk, amikor is a háború már öt éve tart. A Föld háborúban áll, egy ismeretlen szándékú idegen faj igyekszik elpusztítani az emberiséget. A két Mars melletti csatából a veszteségek ellenére lényegében még jól jöttünk ki, majd az idegenek radioaktív meteorokkal kezdtek bombázni a Földet. A fizikai pusztítás mellett ezzel gyakorlatilag lakhatatlanná téve a bolygót az emberek számára, így az emberiség földalatti menedékekbe kényszerült.

Az anime az utolsó földi hadsereg Plútó melletti csatájával kezdődik, a földi technológia messze elmarad az idegeneké mellett, a földi hajók nem jelentenek kihívást az idegenek számára. Végül csak két hajó marad: a Kodai Mamoru irányította Yukikaze és Okita Juzo zászlóshajója. Okita visszavonulást rendel el, de Kodai megtagadja a parancsot, hogy a lehető legtöbb védhessen a főparancsnokot.

A Föld mintegy utolsó reménysugárként üzenetet kap egy távoli, ismeretlen világból, Iscandarról, melyben segítséget ígér a Föld légkörének helyreállításához, valamint tervrajzokat ad egy olyan hajtómű építéséhez, mellyel az intergalaktikus utazás lehetővé válik. Iscandar kilétét homály fedi, de titokban, egy a II. világháború során elsüllyesztett japán csatahajó roncsai alatt megkezdődik egy új űrcsatahajó építése.

A hajó parancsnokának a 2. marsi csata győztes tábornokát, Okita Juzót nevezik ki, s a legénység soraiban helyet kap Kodai Mamoru öccse, Kodai Susumu is. Az út Iscandarra 168000 fényév, ezt a távolságot oda-vissza egyetlen év alatt kell megjárnia a Yamatónak, különben az emberiségnek a pusztulással kell szembenéznie.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez

Tachyon

A kifejezés a görög taxúcs szóból származik, jelentése „gyors”, Gerald Feinberg vezette be 1967-ben és elméleti szubatomi részecskéket jelöl, amelyek mindig a fénynél gyorsabban mozognak. A létezése ellentmond a ma elfogadott fizikai nézeteknek, azonban számos sci-fiben találkozhattuk vele, a fénynél gyorsabb utazással vagy a fényvéket átívelő valós idejű kommunikációval kapcsolatosan.

A Yamato univerzumban a „Wave Motion Engine” és „Wave Motion Gun”, az intergalaktikus utazást lehetővé tevő hajtómű és a valaha alkotott egyik legpusztítóbb fegyver alapja a rá épülő technológia.

Szereplőkről

A karakterdizájnokon nem módosítottak, csupán a korak megfelelő minőségben újrarajzolták őket, és ha már itt tartunk, a karakterdizájnok tekintetében is van jó néhány vonás, amely eltéveszthetetlen a Leijiverzumban. A vékony, magas, hosszú – sokszorok – hajú nők mindig fontos szerepet töltenek be, a hajóorvos alacsony, gnóm, iszákos emberke, aki a szakés üvegen kívül legtöbbször a macskájával látható (mely macska gyakorlatilag Matsumoto saját házi kedvencét mintázza). A főszereplő jellegzetes barna, előre-fésült, arcába lógó haja is lényegében állandó. Már nem annyira a megjelenés kérdése, de szintén jellemző egy fiatal fiú karakter, aki keresi önmagát, helyét a világban, s ebben egy idősebb karakter segíti. Az eredeti szériában jobban ráillik ez Kodai és Okita viszonyára, a Harlockban eltéveszthetetlenül megtalálható ez a motívum, de leginkább a Galaxy Express-ben teljeseedik ki.

A történet számos karakterrel operál, mindkét oldalon (különösen a 2199), és bár a legtöbb eléggé kidolgozott, itt csak a legfontosabbakat mutatom be, röviden.

Okita Juzo

A Yamato kapitánya, egyben a legénység egyik legidősebb tagja, számos ütközetet megjáró veterán, aki kellő határozottsággal irányítja a hajóját.

Kodai Susumo

A Yamato taktikai tisztje, fiatal, szenvedélyes, lényegében az anime főszereplője.

Yuki Mori

A hídon a radarért felel, a korábbi animében a legénység egyetlen női tagja, az újrafeldolgozásban a női főszereplő.

Shima Daisuke

A Yamato fő navigátora és kormányosa, Kodai legjobb barátja.

Sado sensei

A hajóorvos, egyfolytában egy szakés üveggel láttható bohókás, vidám fickó (az élelőszereplős filmben nő).

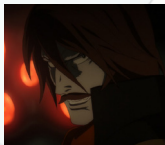

Gamilaszi karaktereknek német(es) nevük van, egyenruhájuk a II. világháborús német egyenruhákra hajaz, vezetőjük a teljhatalommal rendelkező Aberdt Desler, aki egy hódító birodalmat irányít. A 2199 itt is több új karaktert vezet be, és sokkal inkább bemutatja a társadalmat, mint az eredeti anime.

Aberdt Desler

Gamilas uralkodója, akit utatnak a protokoll események, kegyetlen, de megbecsüli a jó szolgálatot teljesítőket.

Wolf Frakken

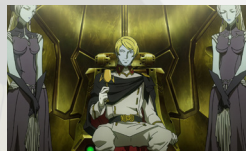
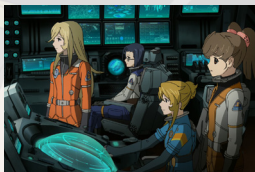
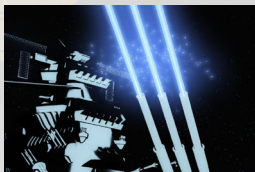
A „vadászkutya”, eredetileg a harmadik szériában tűnik föl, itt a gamilaszi flotta egy különleges, közvetlenül a legfelső hadvezetés alá tartozó hajójának parancsnoka, és mellel egy a kedvenc karakterem az ellenség oldaláról.

Matsumoto olyan ellenséget alkotott, amely legalább olyan nem-es célokért küzd mint a főhősök, éppen csak annyi a különbség, hogy ellentétes oldalon állnak. Jellemző műveiben, hogy a főhős és ellenfele kölcsönösen tisztelik egymást, egyenlő felekként küzdenek. Nem sok olyan mű van, ahol a másik oldalon esélyeket is komolyan sajnálni lehet, és e tekintetben az újrafeldolgozás még inkább ráerősített. A győzelem pedig nem egyszerűen arról szól, hogy ki az erősebb, kinek van ütősebb bankaja, erkölcsi győzelem nélkül nem lehet teljes a siker.

Mi változott?

Ha egyetlen rövid mondatban kellene összefoglalnom azt mondanám, hogy realizitkusabb lett. A módosítások jelentős része az eredeti és az újrafeldolgozás között eltelt mintegy négy évtized tudományos / technológiai és társadalmi különbségeit igye-

keznek elfedni, miközben javítják az előző hibáit, hiányosságait.

Vegyük például azt az apróságot, hogy az eredeti ,74-es animében a naprendszer utolsó bolygója az egyszerűen csak 11. bolygóként hivatkozott égitest, mely több szempontból is fontos a történet szempontjából (az eredeti műben és a folytatásokban is). Egyrészt Gamilas hídfőálást létesített a bolygón, másrészt mint a naprendszer utolsó égitestje (kvázi a határa) lélektani jelentőséggel bír a legénység számára. Ezek egyébként a 2199-ben is megmaradnak, csupán nem a „11. bolygó”, hanem a Plútó tölti be ezeket a funkciókat. A ,74-es animében egyébként ennek a bolygónak a felszíne jeges, befagyott óceán borítja, sőt utalás van egy ősi civilizációra, melynek romjai a Hósvét-szigeti szobrokra emlékeztetnek.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez!

Ez az elképzelés ma inkább megmosolyogtató, de ha belegondolunk, hogy negyven évvel ezelőtt járunk megbocsátható, ráadásul annyira nem is lóttek mellé. Az elmúlt évtizedekben ugyanis újabb égitesteket fedeztünk föl a Kupier-övben (Neptunusz pályáján kívül található kisbolygóöv), bár a Plútót meg lefokoztuk törpebolygóvá. A „tizenegyedik”, melyet 2005. március 17-én fedeztek fel a Make-make nevet kapta, mérete a Plútó $\frac{3}{4}$ -e, felszíni hőmérsékletét 30K-re teszik, melyet feltételezhetően metán és etánjég borít. Nevét egyébként a Húsvét-sziget őslakóinak mitológiai alakjáról kapta. Ezek után az sem lépne meg ha lenne ott egy-két szobor. :P

Az eredeti anime ismeretében érdekes megfigyelni, hogy a 2199-ben gyakorlatilag minden mérnök és szerelő táblagépekké mászkál és azokkal dolgoznak, ez nyilván elképzelhetetlen volt negyven éve, azonban mindennapos manapság. Logikus lépés volt tehát ilyen gépeket adni a kezükbe, míg szintén inkább megmosolyogtató, hogy az eredeti anime távoli jövőbelinek elképzelt csúcstechnikának a hetvenes éveknek megfelelően óriási, analóg, szalagos tárrakkal operáló csattogó-kattogó, tekerős, kallanytús gépeket víziónl.

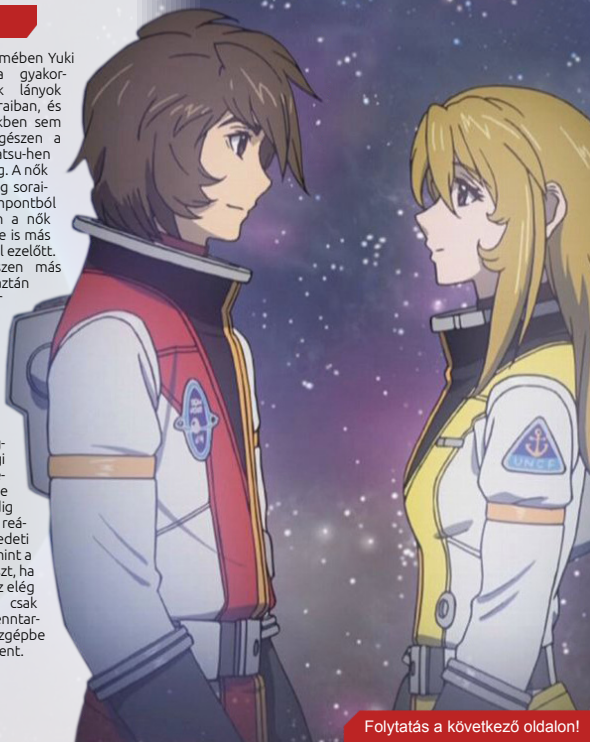
Több helyen kissé átdolgozták a hajó működését is, itt főleg a hangárra és a vadászgépeket kibocsátó mechanizmusra gondolok egyéb apró működésbeli módosítások mellett. Az ilyen típusú ésszerűsítésekből egyébként jutott a gamilaszí flottába is.

Lányok

Az eredeti animében Yuki Morit leszámítva gyakorlatilag nincsenek lányok a személyzet soraiban, és a későbbi animékben sem jelennek meg egészen a 2009-es Fukkatsu-hen (feltámadás) filmig. A nők hiánya a legénység soraiban bizonyos szempontból érthető is, hiszen a nők társadalmi szerepe is más volt negyven évvel ezelőtt. Ma persze egészen más időkét élünk, így aztán több lány karakter is helyet kapott az animében. És ha már jelen vannak, komolyabb szerepeket is kaptak.

Az új karakterek között lényegében megosztották a régi főszereplők „teendőit”, mindegyik persze még mindig igaz, hogy ezáltal realitásibb lett. Az eredeti szériában Kodai, mint a hídra beosztott tiszt, ha úgy adódott (és ez elég sűrűn előfordult) csak beugrott a neki fenntartott speci vadászgéphez és ment lőni az ellent.

Folytatás a következő oldalon!

Vissza a Tartalomjegyzékhez

Yukival hasonló a helyzet: egyrészt a hídon teljesített szolgálatot, de segédkezett Sado senseinek az orvosin, sőt ha úgy adódott a leszállóegységben is helyet kapott. Ezeket a nem túl életszerű multifunkcionalitásokat oldották fel kissé új karakterekkel, többnyire lányokkal. Ilyen például Akira Yamamoto, aki lényegében Kodai pilóta énjéből születhetett. Ő egyébként az egyik, ha nem a legjobb az új karakterek közül. A rivalizálása egy gamilasz vadászpilótával az egyik legjobban sikerült az újonnan behozott mellékszálak sorából.

Ha már csinos lányok is kerültek a legénységbe, kihagyhatatlannal bizonyult a fanservice.

A 2010-es éveket írjuk, lassan több a kifejezetten fanservice-re építő anime, mint amelyiknek a története próbál újat mutatni, hát persze, hogy nem lehet kihagyni a 2199-ből sem. Megijedni azért nem kell, nem estek át a ló

túlsó oldalára, a megfelelő helyeken pont a megfelelő mértékben fordul elő.

Ilyen például egy-két fürdős jelenet, ahol sok minden ugyan nem látszik, de azért mégis lányok meztelenül, vagy például olyan apróság, hogy az iscandariak ruhája mélyebben van kivágvá, egy-egy rövidke jelenet a kabinjukban lengébben öltözött hölgyekről, ja és végül egy sorozatvígy nyugvóponton a strandolós jelenet. Na nem a klasszikus értelemben, csak úgy Yamatósan. Nem is váltak kárára a történetnek, meg aztán ha hosszabb távra terveznek az új sorozattal, akkor azért a kornak meg kell felelni, az eladásokat hozni kell.

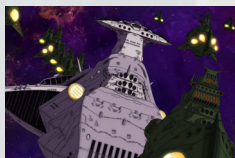
Történeti eltérések

Az első öt-hat részben elég minimális változás érhető tetten, az anime további részeiben azonban már több. Újabb mellékszálak, a legénységen belüli konfliktusok, egy gyöngécske szerelmi háromszög(ek) (ha már egyszer több lány is van a fedélzeten), mélyebb betekintés az ellenséges vonalak mögé és egy a Yamato univerzumban teljesen újdonsággként megjelenő, bár a tudományos-fantasztikus művek sorában nem ismeretlen technológiai elem felbukkanása, amelyek hatásai összeadódva új irányt eredményeztek.

A ,74-es sorozat első 5 részében több ellenséges karaktert is fehér bőrűnek ábrázolnak, míg későbbiekben minden gamilasz kék bőrű lesz. Ezt hibának tekintették és az összefoglaló filmekben több más grafikai hibával együtt javították.

Érdekeség, hogy a 2199 elején szereplő „gamilaszok” ismét fehér bőrűek, azonban megmagyarázzák ennek okát: a gamilaszok ugyan kék bőrűek, de a hódítások során számos világot foglaltak el, a legkülönfélébb külső megjelenéssel bíró népek olvadtak be a birodalomba. Ők amolyan másodrendű állampolgárok, akik egyúttal saját megbecsülésükért is és egyenrangúságukért is küzdenek.

Kimaradt például Analyzer, a robot identitáskeresése, legalábbis lényegesen kisebb hangsúlyt kapott. Az eredeti sorozatban hosszabb felvezetés után egy egész epizódot szenteltek annak, hogy hol ér véget a mesterséges intelligencia és mesterséges élet, és hol

kezdődik az ember, tud-e szeretni egy gép... Bár a 2199-ből sem hiányzik teljesen ez a gondolatkör, lényegesen kisebb hangsúlyval szerepel, és csak akkor kerül előtérbe, mikor Analyzer egy

gamilasz androitot vizsgál.

Az eredeti műben a Földvédelmi Erő soraiban egy sajátos tisztelgési forma volt használatban. Bár nem teljesen konzisztens módon, ugyanis Okita és más magas rangú tisztak a hagyományos módon tisztelgettek. Ennek ellenére a legénység java része az alternatívát használta, ezt én kicsit hiányoltam.

Grafika és zene

A negyven évvel ezelőtti sok szempontból kezdetleges grafika a sorozat során rengetegfelé fejlődött, már a második sorozat idejére is. Bár szerintem a régi sorozat sem csúnya a korhoz képest, de ahogy haladunk egyre szebb és szebb lesz és az animáció is szépen fejlődik a '83-as Kanketsu-henig. Ezt követően a 2009-es feltámadás grafikája lélegzetelállító részletgazdagságával és gyönyörű rajzolásával az új éra kezdetét jelenti. A 2019 csupán pár évvel későbbi, így olyan jelentős változás a technikában nem történt, ráadásul a régi karaktereket és többé-kevésbé a régi sztorit élvezhetjük immár modern köntösbe bújtatva. Az új sorozat során használtak számítógépes grafikát is, amely egy jelenet kivételével nem volt számomra zavaró.

Az eredeti sorozat főcímdalát Isao Sasaki énekelte, mely annyira összeforrt a Yamato univerzummal, hogy a későbbiekben sem cserélték le, és véleményem szerint ez egy nagyszerű döntés volt. Szerencsére a főcímdalt a 2019-re is megtartották, szintén Isao Sasaki előadásában, bár az eleje kicsit lassabb lett. A zárófórcímdalok tekintetében a korábbiakban is és most is változatosabb a paletta, a 2019 epizódjainak végén több dal is felcsendül, melyek között ott van az eredeti széria egyik befejező dala, az egyik kedvencem: *Makanna Scarf* szintén Isao Sasakitól, az újabbak közül pedig Kokia *Kioku no Hikari* című dalát emelném ki.

Az aláfestő zenék tekintetében is szerencsére a régi, a sorozatban megszokott dallamokat használták fel, a korábbi mozifilmekben mellesleg helyenként betétdalok is elhangzottak, amelyek szerintem elég jól eltalált helyeken és mondanivalóban bírtak.

Live Action

2010-ben Takashi Yamazaki rendezésében készült el az élőszereplős filmváltozat, az előkézsületek évekig tartottak, a forgatás végül 2009-ben kezdődött és a 131 perces alkotás költségei mintegy 24 millió dollárra rúgtak.

Az eredeti sorozathoz képest szintén vannak módosítások, melyek már nyilvánvalóan a műsoridőből fakadón is szükségeltettek, de a legjelentősebb a gamilaszai faj jellege. Az animékben egy kifejezetten emberszerű fajról van szó, ennek megfelelően a hajóik is hasonlítanak az emberekére. A filmben sokkal inkább kaptak földönkívüli ábrázolást, és a hajóik is tükörzik, hogy itt bizony egy távoli civilizációról van szó. Változatlan azonban a motívációjuk, míg a 2019-ben már ezen a ponton eltérés mutatkozik.

Ezek után már sejthető, hogy nem

annyira a *Doctor Who* filozófiáját követik, ahol is minden idegent megfelelően elmaszkírozott emberek játszanak (animehű megvalósításnál ez egyszerűbb lett volna), hanem bizony a számítógépes grafikát hívták segítségül. Ez egyébként lehetne ugyan itt-ott kiforrottabb, tehát ne várjunk egy Avatar szintű grafikát (a költségvetés sem mérhető össze), de szerintem komoly panaszra sem lehet okunk.

Yamazaki igyekszik hozni Matsumoto művének hangulatát, véleményem szerint elég jól, a keleti filmek hosszúra nyúló drámai jelenetei ellenére is, valamint számos aprósággal is kedveskedik a régi rajongóknak. Ilyen például Analyzer, a robot szinkronhangja, Ogata Kenichi, aki egyébként ugyanaz, mint az eredeti animében, vagy amikor az ellenség egy gépen keresztül megszólal, annak az Ibu Masatónak a hangját hallhatjuk, aki Desler nagyrít hangját kölcsönözte az animesorozatban.

Összefoglalás

Összességében elég sok minden más lett a cselekményben, de folyamatosan vissza-vissza köszönnek az eredeti sorozat motívumai, még ha egy kicsit frissítették, modernizálták vagy teljesen átalakították is őket.

Mindent összevetve a 2019 méltó a nagy elődhez, a módosítások átgondoltak, helyénvalóak, látszik, hogy hosszabb távon gondolkodnak és egy új úreposit megteremtése a cél, ennek érdekében felhasználtak olyan elemeket is, amelyek a '74-es sorozatban nem, inkább csak a későbbi folytatásokban kerültek elő. Mindenesetre kíváncsian várom hogyan alakul a történet a későbbiekben.

Jó hír, hogy erre nem is kell olyan sokat várni, ugyanis a most ősszel megjelenő Uchuu Senkan Yamato 2199: Tsuioku no Koukai összefoglaló film után december 6-án mutatják be a Hoshimeguru Hakobune című viselő filmet, melyről azonban egyelőre nem sokat tudni azonkívül, hogy új irányba viszi a történetet.

Legyen negyven éves vagy negyven hónapos, rajzolt vagy élőszereplős a Yamato és legénysége útra kel, hogy megmentse a Földet, s vele az egész emberiséget...

